

SZÉKELY-UDVARHELY

— AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PART POLITIKAI LAPJA —

— A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE —

Megjelen hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előljárók, papok és gazdasági egyesületi tagok egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.
 Helyközi telefon 15. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

B E T E G H P Á L

LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többzori közlésnél 6 fillér. Nyit-tér sora 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és klóring 10,489. szám

Az utolsó szó a nemzeté lesz.

A válság utolsó heteiben a legkiemelkedőbb mozzanat a koronatanács volt. A király hangoztatta, hogy alkotmányosan óhajtja a válságot megoldani és utalt arra, hogy kíváncsún tartaná a pártoknak a koalícióban való együttműködését. A király e kíváncsúságára újból megkísérlették a pártvezérek, hogy elfogadható alapot teremtsenek a kooperálás számára. Ez a kísérlet azonban ismét kudarcra jutott és a csütörtöki minisztertanács után is, mely ezt konstataálta, még mindig azon a holtpontra áll a krízis, amelyen hónapokkal ezelőtt.

A helyzet most is változatlanul kritikus és a kibontakozásban egy lépéssel sem haladtunk előre. A pártok természetesen ezért egymásra háritják a felelősséget s egymást okolják a megegyezés létre nem jöttéért. És ebben a vitában bajos igazságot szolgáltatni. Mert amíg akadnak emberek és sajtóorgánumok, amelyek képesek a megalkuvásra; képesek arra, hogy a nemzet jogaiért küzdők törekvései elé gáncsot vessenek; képesek arra, hogy felfelé kinálkozva, vállalkozzanak a legteljesebb behódolás, a minden aspirációt feladás álláspontjára, csak azért, hogy a hatalmat megkaparintsák és hozzá még verik a mellüket, hogy ők a hazafiak, ők a nemzetboldogítók, ők azok, akik egyedül akarják az ország javát, — addig nagyon nehéz nálunk objektív hangon kritikát mondani a pártok viszályáról és higgadtan érvelni a megalkuvók, felkínálkozók, gáncsvetők nagyhangú szövegeivel szemben.

Örök átká volt a magyar nemzetnek, hogy fiai soha sem tartottak össze. Minden nemzeti küzdelmünket a visszavonás, a pártoskodás, a széthúzás bénította meg. Most is szomorúan látjuk, hogy ahelyett, hogy a nemzet egy táborba sorakoznék, megint megbontják az egységes tábor és odaszegődnek egyesek az ellenséges párthoz, hogy az ellenséges hadállásokat erősítsék. Pedig nem vívmányokért folyik most a küzdelem; nem jogok kicsikarásáról, császári akarat megtöréséről van szó, hanem egyszerűen egy törvényben biztosított jognak érvényesítéséről, amely még hozzá nem is a függetlenségi pártnak különös programpon-

ja, hanem hatvanhetes többségiktartotta törvénykönyvbe.

De hisz ezek mind régi dolgok, amiket a mostani válság folyamán már számtalanszor elmondottak. A minisztertanács után, amely újból megállapította, hogy elfogadható alap most sincs a kibontakozásra és egyáltalán ilyen nem is lesz található mindaddig, amíg Bécs nem enged, pár határozott vonallal meg lehet rajzolni a jövő képét: vagy belemennek Bécsben abba, hogy a nemzet megkezdhesse gazdasági önállóságának kiépítését, vagy megpróbálkoznak alkotmányellenes kísérletekkel. Mert a nemzeti küzdelem ellenségei, bármily nagy aplomb-bal dolgoztak is, még sem tudtak odáig vergődni, hogy komoly tényező legyenek a válság elintézésében és a megoldás most is két félen mulik: — a koronán és a függetlenségi párt. Minthogy pedig a függetlenségi párt, amely vezérével együttesen talán még soha sem volt oly egységes, mint ép ezekben a legkritikusabb napokban, szilárdan megáll követelése mellett, nincs más hátra, — ha alkotmányos megoldást keresnek — minthogy a korona engedjen.

A mai helyzetben az érvek, ötletek tárháza teljesen ki van már merítve. A válságban a legkülönbözőbb politikai faktorok, árnyalatok már számtalanszor elmondották érveiket, megvitták az ellenkező vélemények várát és nagyon bajos dolog most már valami újat mondani. A nemzet véleménye is kialakult régen. A legutóbbi debreceni függetlenségi nagygyűlés impozáns méreteiben demonstrálta, hogy az egész magyarság a függetlenségi párt mellett áll teljes lelkesedéssel és megnyugtatót mindenkit, hogy itt alkotmányellenes kísérletezésekkel, házfelosztásokkal vagy másféle erőszakos eszközökkel mit sem fognak elérni. Debrecenben igazán a nemzet szava, akarata hangzott el, komoly higgadtsággal. És aki ott volt, aki látta, hallotta azt a lobogó lelkesedést, amellyel egész északeleti Magyarország népe fel-emelte szavát az önálló bank mellett, az igazán csak szánalommal fogadhatja azt a vergődést, amellyel némely hatvanhetesek a függetlenségi párt elszánt, hatalmas küzdelmét lekicsinyelni akarják.

Mainapon pedig Makón lesz ünnepnapja a politikának. Makón fog ismét összeseregleni az Alföld magyarsága, hogy állást

foglaljon az önálló bank mellett. A makói gyűlés után azután már csakugyan rohamos gyorsasággal fognak következni rendre a válság végső fázisai és a legközelebbi hetek meghatározzák a választ arra a sokat hangoztatott, nyomasztó kérdésre: mi lesz ennek a válságnak a vége, hová fog ez vezetni.

Az utolsó szó a nemzeté lesz. A döntést a nemzet fogja kimondani. És a fogadj Isten olyan lesz, mint az adjon Isten. Ha csakugyan alkotmányellenes fegyvereket szegeznek nekünk, a nemzet meg fogja találni rá a kellő fegyvereket, a méltó választ. De ha a másik eshetőség következik be, akkor a nemzet riadó örömujjongása fogja kísérni a függetlenségi pártot, amikor elveit a megvalósításra viszi és kezébe veszi az ország kormányzását.

A vármegyei gazdakörök m. t. Elnökeihez.

Méltóztatnak tudni, hogy Miniszter ur ő Excellenciája engem saját kéresemre hivatalomtól fölmenteni és a Győr és Moson vármegyei gazdasági felügyelőség vezetésével megbízni kegyeskedett.

Hivatalomat már átadtam Székelyhidy Viktor urnak.

Midőn így Udvarhelymegyéből pár nap múlva távozom és visszatértek 6 évi működésem terére, hálás szívvel mondom a gazdaköröknek és a vezető uraknak köszönetet azon jóindulatu támogatásért, mellyel nekem ezen nehéz hivatal vezetésében, a falvakban a nép jóléti intézmények megteremtésében, a falusi nép szellemének az okosra, a jóra való kalauzolásában, főleg pedig a helyes gazdasági érzékének fölkelésében, a munkára, a szorgalomra való serkentésében segítségemre jönni kegyeskedtek.

Ha az eredmény gyengébb, mint a sok küzdelem után várható lett volna: az nem róható föl sem önöknek, sem nekem.

Évtizedes mulasztásokat és hátramaradást, pár évi munkával helyrehozni nem lehet.

A falusi nép értelmes, jobb érzésű rétegeinél azonban hatalmasan kelt föl a jóra való törekvés és lehetetlen, hogy ez később élelkekben észrevehető eredményeket ne szüljön.

A 110 községi gazdakörből, annak mélyen tisztelt vezetőitől és tagjaitól a közel 5000 gazdatárstól, midőn elbucsuzom, őszintén kívánom, hogy árássza rájuk a nagy Ég áldásait.

Hálás szívvel köszönöm sokszor tapasztalt ragaszkodásukat.

Meleg érzésekkel viszonzom azt és tisztelettel őrzöm meg a távolban is emléküket.

Székelyudvarhely, 1909. nov. 5.

Enesei Dorner Béla.

Tizenöt év után.

Tizenöt hosszú esztendő telt el és az Udvarhelyvármegye törvényhatósága részére szükséges, évről-évre több ezer koronára rugó nyomtatványok beszerzésére — mai napig versenytárgyalást nem hirdettek.

Volt idő, mikor olyan ajánlat is feküdt a törvényhatóság asztalán, amely szerint ötven százalékkal olcsóbb árért szerezhették volna be a nyomtatványokat. A törvényhatóság rendelkezett is, de az akkori alispán — Dr Damokos ur — nem engedelmeskedett. Vajjon miért!? Ezt csak ő és annyira kedvelt szállítója tudhatta... Mindenesetre gyanus volt az ügy és sokak előtt úgy tűnhetett fel, mintha valamely titkos érdekek kívánták volna ezt az állapotot fentartani — tizenöt esztendőn keresztül...

Mi — talán tulszerénységből és a személyeskedés kikerülése szempontjából — nyilvánosan megvitatgattuk a versenytárgyalást. Noha szóbelileg illetékes helyen többször kifejezést adtunk abbéli nézetünknek, hogy — eltekintve a pajtásokodástól — a több gyermekes családapát méltányolni illenék és ami kellően felszerelt, egyenlő szállító képességgel — bíró nyomdánkat is figyelembe vehetnék — a vármegyei nyomtatványok beszerzésénél.

Felszólalásunk süket fülekre talált és még goromba elutasításokban is részesültünk. Maradt tehát a régi, megcsontosodott állapot. Sőt helyzetünk rosszabodott, mert az annyira szomorú emléktű darabont időszakban, bizonyára nem azért, hogy az akkori törvénytelen, hazafiatlan magatartású alakokat dicsőítettük, sem pedig azért, hogy velük szintelenül fraternizálva, bűnös céljaikat elősegítettük volna, — még az újra választott községi előljáróságokat is eltiltották lapunk nyomdájától. A legtöbbje, a félénkebbje tehát még nyomdánk tájékára sem merészkedett jönni.

Igy akarták megfojtani az igazi függetlenségi és 48-as Kossuth-párt eszméiért önköltségen harcolt „Székely-Udvarhely” lap nyomdáját, hogy ezuton természetesen a nekik oly kellemetlen újságtól megszabaduljanak; kioltván életét a bátor, egyenes és őszinte szószólóknak.

Eltűrtük a mérhetetlen anyagi veszteséget. Elviseltük a lealázó darabonti nyelvtölgögetéseket...

És örvendeztünk a magyar nemzet vezéreinek dicsőséges győzelmén s a függetlenségi és 48-as párt országgyűlési képviselőinek tekintélyes táborán. Ez volt ami jutalmunk, egyéb semmi...

Ezzel szemben mások zsebre vágták az anyagi előnyöket, akik bizony semmit sem kockáztattak,

sőt a legkritikusabb napon — még láthatók sem voltak...

No de hagyjuk most ezeket. Hiszen nem akarunk rekriminációkba bocsátkozni. Inkább az elismerés zászlóját lobogtatjuk Dr Sebesi János alispán előtt, aki 7210—909. alisp. sz. alatt: „Verseny tárgyalási hirdetmény”-t bocsátott ki most az Udvarhelyvármegye törvényhatósága részére szükséges nyomtatványok biztosítására. Ebből is következtetni véljük, hogy hivatalos eljárásaiban a törvényes rendet tartja szem előtt. Másfelől pedig reméljük, hogy a hirdetménynek ama kitétele, mely szerint: „A hatóság fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson” — nem jelenti azt, mikép egy ember örök időken át, tetszés szerinti árak mellett, arra való érdem nélkül kapja a vármegye nyomdai munkáit.

A közterhek sulva egyenlő mértékben nyomja vállainkat. Némelyeknek a családi gondjai pedig még súlyosabbak. A hatóság képviselőinek látniok, érezniök kellene az ilyesmit...

Ennyit szükségesnek tartottunk elmondani a tizenöt év után kiírt versenytárgyalás megtartása előtt. Hiszen az, hogy a vármegye törvényhatósága minél előnyösebb módon szerezze be szükségleteit, feltétlenül közérdek és így azzal foglalkozni nemcsak jogunk, hanem egyenesen kötelességünk is.

Méhészet.

November havi leendő kezdő méhészek számára.

A méhesben ez évi munkánk már teljesen bevégeződött. A méhekkel a jövő tavaszig nincs semmi dolgunk. Az ősz nagyon jó, a méhek a déli órákban még tömegesen járnak. Minél hosszabban tart ez a jó idő s minél később tehetik meg a méhek utolsó kirepülésüket, annál könnyebben bírják ki az áttelelést.

A kinek méhei jól készültek, bélelt kaptárakban vannak, azokat nyári helyükről eltenni nem szükséges, sőt még előnyös az ily kaptárakban a künn való telelés. Ellenben összeháztolt, gyenge falu kaptárakban és szalmakosokban, takaratlanul künn hagyni nem tanácsos. Ámbar több méhészt állítja, hogy az ilyenekben is künn lehet hagyni a méheket, mert a méh nem fagy meg. Az igaz, hogy nem fagy meg a méh és ki-bírja utóbbiakban is a telet, de azt minden méhészt gondolja meg, hogy a méh nem jegesmedve s gondja legyen minden méhésztnek méheit úgy rendezni, hogy azok a hidegtől minél kevesebbet szenvedjenek. Mert minél nagyobb hideget kell kiállaniok, annál több mézet fogyasztanak el. S minél több mézet fogyasztanak, annál több bésár gyűl a gyomrukba s ezáltal vérhasba esnek s ha teljesen el nem pusztul is az egész méhtörzs, annyira elnéptelenül, hogy saját erejéből a jövő nyáron sem képes kellőleg felerősödni.

Azt hiszem emlitenem sem szükséges, hogy az ily méhtörzs, nem is hoz semmi jövedelmet; jó lesz, ha telelőképes méhtörzs lesz belőle. A kinek száraz és jó levegőjű pincéje, vagy kamrája van, a melyben télen a pityóka nem fagy meg, az ily helyiségben ha nem háborgatják, a vékonyfalú kaptárakban és szalmakosokban is szépen kitelelnék a méhek. A röplukát itt sem kell bekötni vagy elzárni; csak az egerek ellen, az ismertetett módon, itt is védekezni szükséges.

A ki méheit nem a nyári helyü-

kön teleteti, mind addig helyükről ne mozdítsa, míg kilátás van arra, hogy a méhek még kijöhetnek; egy-két hideg éjszakán nem kell őket féltetni a hidegtől, mert most a fiasítás nem hül meg, mint tavasszal, mivel az nincs. A ki a nevezett helyiséggel nem rendelkezik, a méheit hagyja nyári helyükön, a kasszát 4—6 réti újságpapírral szépen kösse be, zsákokkal, rossz ruha darabokkal takarja be. A széna és sárju tömést nem ajánlom, mert az egerek télen belefészkelik magukat és zaklatásaikkal háborgatják a méheket, esetleg a kasfalat is átfurják.

Sok helyen a méheket telelésre a ház felső padlására (a hiuba) rakják és a kasok nyílását ronggyal bekötik. A padláson való telelés nem célszerű, mert a ház ajtó ki-nvitása és betévése a ház felső padlását megrázkódtatja s a méhek mindannyiszor neki esnek a méznek s a kelletténél többet fogyasztanak, a melynek káros következményei lesznek.

A kinek a viasz főzésre nem volt ideje, most már okvetlen főzze ki, ne hagyja a viasz főzést tavaszra, mert a tél folyamán lesz alkalom a műlép öntésére, a mely nagy előny, ha tavasszal készen lesz. Nemcsak a műlépet kell a tél folyamán elkészíteni, hanem egyáltalán mindent, a mi a méhészethez szükséges s a mit télen elő lehet állítani, mert még úgy is lesz elég terüni való tavasszal a méhesbe. A mit télen elkészítünk, tavasszal, mikor szükséges, csak a készit elővesszük, akkor pedig úgy jön, mintha valakitől aján-dékba kapnók.

Szekelyzsombor, 1909. nov. 1.

Ambrus András, méhészt.

HIREK.

A szekelység állásfoglalása az önálló bank érdekében.

Könnyen megtörténhetik, hogy a képviselőház jövő heti ülésén, mely 15-ike előtt feltétlenül meg lesz, a miniszteri székekben új arcokat látnunk és az sincsen kizárva, hogy ez arcoknak viselői katonai egyenruhákban fészengenek.

Soha sem volt nagyobb szükség arra, hogy a magyar nemzet fiai egyetértsenek, hazánk önállóságáért tömött sorokban együtt küzdjenek.

A kocka el van vetve. Egyedül tőlünk függ, hogy nyerjünk, avagy veszítsünk mindent.

Szekely testvérek! Vasárnap, folyó hó 14-én délelőtt 10 órakor Székelyudvarhelyt, kedvező idő esetén a felső piacon, ellenesetben a Budapest-szálló színháztermében népgyűlés lesz az önálló magyar jegy-banknak 1911. január 1-én leendő felállításá érdekében.

Ezt megelőzőleg szombaton d. u. fél két órakor érkeznek meg Buza Barna, Csizmazia Endre, Éber Antal, Zakariás János, Lányi Mór, Ferency Géza, Tutsek Sándor, Török Ferenc, Visontai Soma, Valentisk Ferenc, Kállay Tamás, Embery Árpád, Hinder Fels Ernő, Gyarmathy Dezső függetlenségi és 48-as párti országgyűlési képviselőink, akiket Héjjasfalván és a szekelyudvarhelyi vasuti állomáson ünnepélyesen fogadunk. Az állomásnál a polgárság nevében Csillag József, a diszkapunál pedig Gotthárd János polgármester mond üdvözlő beszédet. Este 7 órakor fáklyásmenet lesz a képviselők tiszteletére, amely alkalommal Dr Pál Ernő ügyvéd, a 48-as eszmék közismeretű harcosa fog beszédet mondani. Este 8 órakor pedig a Budapest szállóban bankett lesz, melyre a kibocsátott íveken lehet feliratkozni.

Polgártársak! Székely testvérek! Mozduljon meg most minden igaz szekely és mutassuk meg, hogy: „Rabok tovább nem leszünk!” Küzdeni fogunk utolsó csepp vérünkig a magyar haza szabadságáért, ön-

állóságáért és nem leszünk vazallusai Ausztriának. Isten minket úgy segítsen! Amen.

*

Ma (vasárnap) délután 2 órakor a polgári önképző-kör nagytermében tartja előértekezletét a 100 as rendező bizottság. Szeretettel kérünk minden polgártársat, vegyen részt azon.

— Enesei Dorner Béla a székelyföldi miniszteri kirendeltség udvarhelyvármegyei megbízottja, hivatalos működését nálunk befejezte. Bucsut vesz vármegyénk kiscgazdaközönségétől, melynek létalapját félétvezed alatt kiépítette, megélhetési forrásait kinyitotta, mert utat-módot mutatott és adott a hasznos munkálkodásra, megtanította népünket önmagáért és a haza boldogulására dolgozni. Minden kezdet nehéz. A kész munkába szokás hibát találni. Annyi azonban tény, hogy a kiscgazdák igazi gazdasági függetlenségét, szabadságát — nagy lépésekkel vitte előre. Az elhagyatott falukba életet, munkakedvet vitt és a reményt vesztett nép megtudta, megtanulta tőle, hogy a megélhetés feltételeit itthon, önmaga is megszerezheti, megtalálhatja. A kiscemberekért dolgozott. Dorner Bélát állandóan munkában lehetett találni. Vagy otthon irodájában, vagy pedig uton volt, de soha sem töltötte idejét haszontalanul. Emlékét a kiscemberek sokáig, hálásan fogják megőrizni, mert igazi jóakaró támogatójukat vesztették el. Dorner pedig azon boldog tudattal távozik, hogy vármegyeszerte működése nyomán áldás fakad és még a késő utódok is hálás szívvel gondolnak rá, mint a periferiákon, azok között az igazi jó lelki, becsületes érzelmű és őszinte székelyeknél, kik atyai intelmeit megértették... Szeretettel veszünk tőle bucsut és őszintén kívánjuk, hogy új munkakörében Isten segítse!

— Maros-Vásárhelyi kegyelméből. Ugy látszik — megkönnyült rajtunk Marostordavármegye és Maros-Vásárhely. Maga is megsokalta ami elhetetlenségünket és kiépi vasutunkat Parajdig. Ő fog magához ölelni bennünket s nem mi őtet. Bármiképpen álljon is a dolog, hálával és elismeréssel kell fogadjuk törekvését, mellyel bennünket az örökösnek hitt vasuti zsákutcából kiszabadít. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis Marostordavármegye és Maros-Vásárhelyi thjf. város közönségének a tervezett marostordai h. é. vasutvonal Kolozsnagyida állomásától a marosludas—besztercei h. é. vasut Szeretfalva vagy Beszterce állomásig, valamint Parajd állomásáig vezetendő 0.76 méteres keskenyvá-gányú gőzüzemi helyi érdekű vasutvonalakra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta. Ez bizony nagy blamázs reánk nézve, de feltétlenül hasznos lesz a vasut kiépítése, különösen Marostorda vármegyének és főképp Szováta-fürdő fejlődésére. Minket pedig megszabadít a végállomás átkától, melyet ha oly erős vaskalapjaink nem lesznek, régen lerázhattunk volna magunkról. Maros-Vásárhely képzeletet felül-muló gyorsasággal kiépült. Most pe-

dig gondoskodik arról, hogy elfoglalt pozícióját minél szélesebb területen biztosítsa. Hja — szemésé a világ, vaké az alamizsna...

— A helybeli Oltáregyesület ma, vasárnap gyűlést tart a délután 4 órakor tartandó vecsernye után, az irtalmas nővérek zárdájában, amelyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

— Nem Ambaris, hanem Ambrus. Ambrus András szekelyzsombori méhészt, kitől lapunk hasábjain immár több gyakorlati útmutatást közöltünk kezdő méhészek számára, arról értesít bennünket, hogy nevét ezentul nem Ambaris, hanem Ambrus Andrásnak írja, mert tulajdonképpen ez az ő valódi, illetve eredeti családi neve. Érdekes, hogy Ambrus bátyánk eddig maga is a székely nép által elferdített „Ambaris” nevet használta. Valószínűleg mi voltunk az elsők, kik a „Szekely-Udvarhely” nyomtatott címszalagján az eredeti Ambrus néven neveztük — véletlenül.

— Táncvigalmas színelőadás. A helybeli polgári önképző- és segélyező-egylet e hó 21-én (vasárnap) este műkedvelői színelőadással egybekötött táncestélyt rendez. Színre kerül Almási Tihamér: Sári néni c. kitűnő népszínműve. Ez igen élvezetesnek ígérkező mulatságra már most felhívjuk közönségünk érdeklődését.

— Kőipari háziiparosok tanfolyama. Ko s s u t h Ferenc kereskedelemügyi minisztersége alatt, az ország ipara bizonyára többet fejlődött, mint azelőtt egész évtizedeken keresztül. Meglátszik Szterényi József kereskedelmi államtitkár gyakorlati ér-zéke is minden téren. Hogy távolabb ne menjünk, szemeink előtt folytak le ez évben a különböző szaktanfolyamok Székelyudvarhelyt, a Székelyföld természetadta központján, hol az iparfejlesztésre oly nagy szükség van. Egymásután következtek a szabó, csizmadia, asztalos iparosok szaktanfolyamai, majd a kereskedők és kereskedelmi női alkalmazottak könyvviteli tanfolyama. Szerdán pedig az állami kő- és agyagipari szakiskolában kezdetét vette az udvarhelyvármegyei kőipari háziiparosok szaktanfolyama, melyet kettős turnusban fognak megtartani. E tanfolyam is ingyenes. A résztvevők napi 2 K kapnak és az összes tan-szereket ingyen kapják, sőt a tanfolyam ideje alatt készített dolgokat is magukkal vihetik haza. Nagy elismerés illeti a tanfolyam kezdeményezéseért Hargita Nándor szakiskolai igazgatót, valamint annak kieszközléseért Ugron Ákos, vármegyénk főispánját és az engedélyezésért a kereskedelemügyi kormányt. Ugy értesülünk külfönből, hogy a tanfolyamok koronáját az állandó és ingyenes esti általános tanfolyam fogja követni, amelyen üzleti levelezést, számtant és rajtot tanulhatnak. Valóban a tenyerén hordja kereskedelmi kormányunk az iparos közönséget és okos ember feltétlenül felhasználja ezt a kedvező alkalmakat, hogy önmagát arra a színvonalra emelje, ahonnan aztán tényleg nyugodtan elmondhatja: „a mai kor követelményeinek megfelelő ismeretekkel bírok.”

— Menjünk a gyermek-estélyre! Nagyszabású estélyt rendeznek ma este fél 8 órakor a Budapest-szálló színháztermében a ferencrendiek növendékeikkel. Jellege komoly, hazafias, mely a kis polgárok szívéhez édesdeden beszél a vallásosságban gyökerező honszerелеmről s a hősök emlékének kegyeletben tartását su-

galja. Hosszas fáradozással készítettek őket elő, hogy a n. é. közönség bizalmának nemcsak úgy, hanem hazafias gyermek-estélyben szórakozást szerezzenek. Februárban ügyesen kitétek a fiuk magukért, a mai szárnypróbálgatás pedig főnségesnek ígérkezik. Midőn professzoraiik önzetlen buzgalma a hazának ügyes, élénk, honszerető polgárokat nevels fiainkba ámbiciót önt, a nemes törekvésnek adjunk segélykezet, önygyűnköt támogatjuk vele s enyhülnek a szegények inségei. Menjünk a gyermek-estélyre!

— **Epilepsziában** (nehézkór) szenvedő betegek nagy érdeke fűződik azon névezetes eseményhez, hogy a lezajlott nemzetközi orvosi kongresszus az Epilepszia gyógyítására nemzetközi Ligát alkotott, melynek középontja Budapest. A betegeket azonban az érdekelheti legjobban, hogy az a gyógymód jelenti a legnagyobb haladást, melyet dr. Szabó B. Sándor, Budapest, Nagykoronautca 18. honosított meg s mely gyógymód minden betegnek rendelkezésére áll, ha e kiváló specialista orvoshoz fordul.

— **Szent Imre** herceg, a magyar ifjusága pártfogója tiszteletére pénteken, e hó 5-én d. e. 10 órakor a helybeli r. kath. főgimnázium ifjusága sikerült ünnepélyt rendezett. Ünnepi szent mise és szent beszéd után, amelyet Mikos János gróf főesperes mondott, az intézet nagytermében tartották meg a nyolc pontból álló ünnepséget. A vegyeskar éneke után Dobay Imre szavalt, Göllner Béla zongorán játszott, majd az ünnepi beszédet Sebestyén Mózes mondotta el. Ezt követte Palló Imre éneke Dobó Zoltánné zongorakíséretével, valamint Kovács Dezső alkalmi szavalata Göllner zongorakíséretével. Végül a zenekar játszott és a vegyeskar énekelte a himnuszt.

— **Tüzesetek.** A héten a kadicfalvi határon Embrey Árpád orsz. képviselőnek nagyobb mennyiségű takarmánya elégett. Napok mulva is füstölgött az égő törek és lenyomult takarmány. A kár több száz koronát kiteszen. — Péntekre virradó éjjel pedig városunk Szent Imre nevű részében fordult elő tüzeset. Szász Balint Amerikába vándorolt szekely csürét gyújtották fel és égett le a sertéspajtában levő disznóval együtt.

— **A szekely Dalegylet** mult vasárnap a reformáció ünnepén a helybeli református templomban, újra szervezése óta először működött — Horváth József karnagy vezetésével. Jó erők vannak a dalosegyletben és énekük is nagyon szépen sikerült, sőt e működésükkel fényes tanujelét adták annak, hogy a Szekely Dalegylet életképes. Csak kitarthatás, kellő szorgalom és ügybuzgóság legyen továbbra is, az oly dicső pályát megfutott érdemes dalegylet virágozni fog.

— **Szölőbirtokosainkhoz!** Nagy Gábor szölő-nagybirtokos augusztus hóban felhívást intézett a fővárosi lapokban, hogy az általa 20 év óta tenyésztett Delaware fajszőlőnek termését az idén, amidőn az ország összes szőlőtermését a betegségek majdnem teljesen elpusztították, a helyszínén tekintsék meg s győződjenek meg, hogy a Delaware szőlőről tett állítások a valóságnak teljesen megfelelnek. Ezen felhívásra az ország bor-vidékeiről tömegesen utaztak Kólyra, sőt egyes borvidékek 10—16 tagú küldöttséget is küldtek

tanulmányozás végett. Minden látogató a helyszínén annyira el volt ragadtatva, hogy nyomban nagyobb mennyiséget vásároltak, sőt egy nagybirtokos 200,000 darabra tett megrendelést. Oly sok előnye van a világhírű Delaware szőlőnek és bornak, hogy t. olvasóink saját érdekében cselekszenek, ha meghozatják Nagy Gábor, Kóly, (Biharm.) képes árjegyzékét, melyet ingyen és bérmentve küld.

— **Diák-mulatság.** A szekelyudvarhelyi m. kir. állami főreáliskola ifjusága folyó év december első napjaiban színelőadással egybekötött táncmulatságot rendez a zongora alap javára. Színe körül Baumarchais világhírű vígjátéka «A Sevillai borbély v. a haszontalan elővigyázat». Rendező Szabó Dezső tanár, sugó Jakab Jenő VIII. Személyek Gróf Almaviva Jakab Mór VII. o. t. Figaró borbély Oltossy Oszkár VIII. o. t. Barthalo orvos Farkas Miklós. Rozina gyámleánya Gyarmathy Ildikó kisasszony Don Barileo énekmester Barabás Sándor VIII. Jegyző Guist Márton VIII. o. t. Fickó, Furge szolgák Zerbos Vilmos Schömer Ottó VIII. o. t. Alcáde Haberstumpf Gyula VIII. o. t.

— **A református templom fűtése.** A helybeli református egyház keblit tanácsa, lelkész kezdeményezésére, mozgalmat indított, hogy alapot gyűjtsön a templom fűtésére. Az eszme élénk visszhangra talált a keblit tanácsban, s nyomban megindultak az adakozások. Eddig a következő adományok folytak be: Dr. Solymossy Lajos főgondnok 100 K, Dr. Mezei Ödön 60 K, Szabó György 100 K, özv. Koréh Gergelyné 60 K. Fogadják a nemesszivű adakozók a ref. egyház köszönetét. *Keblit tanács.*

— **Megverték egy rendőrt** mult vasárnap este a Kossuth-utca közepén, a polgármester lakása előtt. Sok nézője akadt, de a rendőrnök senki sem ment segítségére; noha a rendőr három feldühödött emberrel küzködve, élet-halál között volt. Ha valamelyik gazdának cselédje veszélyben van és ezt a jó érzésű gazda látja, alig hisszük, hogy segítségére nem sietne. A városi szolgálatban levő rendőr, az egész város közbiztonságát védi, illő lett volna minden egyes polgárnak segítséget nyújtani. Különben ebből az a tanulság, hogy rendőrségünket magasabb színvonalra kell emelni, az oldalfegyver mellé, szolgálati forgópisztolyt is adni kell. Más kép tekintélyük igen kevés, sőt a semminél alig több.

— **A bírság — nem erkölcselen kikötés.** A munkaadószövetségekre fontos a budapesti királyi járásbírságnak alábbi határozata, amely a szövetségi kötbért jogosnak mondta ki.

A munkaadószövetség R. D. budapesti iparost 500 korona bírság megfizetésében marasztalta, mert vétett a szövetség alapszabályai ellen. Ugyanannyi összegről szóló váltóját per útján a leszámítoló pénztintézet érvényesítette. Az összeg és annak járulékaif fizetése után R. D. a szövetség ellen újabb pert indított s visszakövetelte az ellenében megítélt összeget és járulékait. Keresetében az ugynevezett „turpis causa” alapjára helyezkedett és azt erősítette, hogy a bírságolási határozat a jó erkölcsökbe ütközik. A budapesti kir. járásbírság most Sp. IV. 128. szám alatt kelt ítéletben kimondotta, hogy a munkaadók olyan egyesülései, melyekben ipari, erkölcsi és anyagi érdekeiket bárkivel, tehát munkásaikkal szemben is megvédeni igyekeznek, a jó erkölcsökbe nem ütköznek és így a szövetség határozatai, ha azok bírságokra vo-

natkoznak is, a tagokra nézve kötelezők és a bíróság ezeket a bírságokat jogosoknak ítélte, ha azokat a szövetség alapszabályainak betartásával vetette ki.

— **Ne tessék zokon venni,** hiszen mi csupán újságírói kötelességünket teljesítjük, midőn Szekelyudvarhely város nemes tanácsának figyelmét a milleniumi oszlop gondozására e helyen felhívjuk. Tesszük pedig ezt abban a reményben, hátha foganatja lenne és a minden jó és szép iránti érzést arcul verő, jelenlegi ronda állapotot, helyes intézkedés, valódi gondozás váltaná fel. Ismételtén kérjük, ne tessék zokon venni ezt a közérdekű felszólalásunkat, mert mi ezzel csupán újságírói kötelességünknek véltünk eleget tenni. Hogy mit és miképpen kell tenni, azt a nemes tanács atyai bölcsességére bizzuk.

— **Sajtópör a „Comain” miatt.** Fürst Zsigmond dr. orvos Wettenstein József dr. és az általa feltalált Comain nevű szert az utóbbi időkben lapjában folytonosan támadja. Minthogy ezek a támadások messze túlmentek az objektív kritika határain és valóságos utcai hanguszmélyeskedéssé fajultak, Wettenstein József dr. Fürst Zsigmond dr. ellen Déry Géza dr. fővárosi ügyvéd útján a sajtópört megindította és megindította a sajtópört mindama lapok ellen is, amelyek Fürst Zsigmond dr. támadásának helyet adtak. Egyébiránt dacára a folytonos zaklatásoknak, melyeknek úgy Wettenstein József dr. mint tudóvszelleni szereuma a Comain, vannak kitéve, a Wettenstein Ambulatorium új, teljesen modern berendezésű rendelőhelyiségében (Budapest, VI. Bulovszky-utca 5. szám) egész nap zavartalanul folynak a szerumoltások. A józan közönséget nevétséges nyilatkozatokkal és egyéb, az orvosi etikával homlokegyenest ellenkező eljárásokkal nem lehet eltéríteni attól, hogy betegsége ellen a gyógyulást ott keresse, ahol az tényleg kínálkozik is részére.

BŐRBAJOKAT,

börkiütéseket, daganatokat és sebeket, melyek **vérszegénységből** erednek és nem akarnak gyógyulni, a **Scott-féle Emulsió** szünteti meg legjobban. A legtisztább alkatrészek, a melyek izletes módon könnyen emészthető krémme egyesítettnek a kiváló **SCOTT-féle eljárás** által, a

A **SCOTT-féle Emulsió-t** a legkiválóbbá tették eskütségszövevényhatatlan hírnevet biztosítottak számára ezeknél a bajoknál.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógytárban.

Árverési hirdetmény.

Homoródalmás községben az alsó malom társulat tulajdonát képező 2 kövü lisztelő malmát, mely posztó ványolóval, kása törővel, olaj ütő és deszka vágó fűrészszel el van látva, 4 kat. hold bennvalóval egvűtt és 12 kat. hold közhelybeli illetménnyel együtt 1909. évi december hó 5-én d. e. 10 órakor a társulat malomházában örök áron eladatik. Kikialtási ár 12000 korona, bálnatpénz a kikialtási ár 10 százaléka. Árverési feltételek Homoródalmás községben a malom-bírónál megtekinthetők.

Homoródalmás, 1909 évi november hó 3-án.

Dénes Mózes
malom-bíró.

Árverési hirdetmény.

A fenyédi r. kath. egyház nyilvános szó- és zárt-írásbeli árverésen eladja Udvarhelymegyében Fenyéd község határában fekvő „Szarvas álló” nevű 193 k. hold területű erdején álló 634 drb. 12—38 cm mellmagassági átmérőjű tölgyfaját, melynek fatömege 73.3 m³ I. oszt. 61. m³ II. osztályu mü. és 68.7 m³ tűzfában állapítottatott meg.

Az erdő a szekelyudvarhelyi vasuti állomástól 66 klm. távolságra van.

A becsár 2044 K.

A becsár 10 százaléka bánatpénzül leteendő.

Az árverezés Fenyéd község házában 1909. évi november hó 21-én d. u. 2 órakor lesz megtartva.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési és szerződési feltételek a szekelyudvarhelyi m. kir. járási erdőgondnokságnál és az eladó egyház lelkészi hivatalában megtekinthetők.

Fenyéden, 1909 évi november hó 4-én.

Németh Gyula Sándor István
lelkész, r. kath. egyházugondnok.

Magyar kir. államvasutak.

307974—909. szám. FIV.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A kézbesíthetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráruraktáraiban délelőtt 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni:

Bpest ny. p. u. áll.	1909. évi nov. 19.
Pozsony	30.
Bpest dp. t. p. u.	24.
Győr	16.
Szabadka	23.
Ujvidék	24.
Pápa	23.
Kassa	16.
Losoncz	24.
Miskolc, g. p. u.	23.
Eszék	17.
Szeged	24.
Temesvár J. vár.	18.
Debrecen	23.
Szatmár Németi	18.
Kolozsvár	24.
Nagyvárad	26.
Arad	17.
Békéscsaba	18.
Pécs	17.
Zágráb	24.
Fiume	23.
Sátorajauhely	17.
Szolnok	19.
Nagyszeben	24.
Brassó	24.

Budapest, 1909. évi nov. hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazunk.)

Amortizáció tisztviselői kölcsön

ügyekben

dijmentes felvilágosítást nyújt az „**O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselőisége**”.
KOLOZSVÁR
Ferenc József-ut 7. szám a.
Válaszbélyeg csatolandó.

Meleg sósfürdő Heten-kint háromszor u. m. szombat, vasárnap és hétfő napokon egészen új évig kapható a Gergely Ferenc féle sós-fürdő. Kádfürdő 1 K. Szíves pártfogást kér tisztelettel: *Mátéffy Lidia* bérő.

MAGYAR ÁSVÁNYVIZ

forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V.
Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorhaj ellen
Borszéki Főkut az ásványvizet királya köszvény ellen
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyuvíz

Baross, vesebaj ellen
Borhegyi lugyhajtó
Boholti, üdítő víz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légcsőhurut ellen
Hargitaligeti, üdítő ital

Horgász, étvágygerjesztő
Kásonfőút-Salutaris jód és lithium tartalma
Rápáti, égvényes ásványvíz
Székely-Szelters, idült gyomorhajok ellen
Sztójkai, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a

természetes ásványvíz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

BORI!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Alkalmazást nyer:

Tanuló fűszer- és lisztüzletben ellátással vagy rendes fizetéssel;

Bolti szolgának 15-18 éves, értelmes fiú;

Pénzkezeléssel megbízható nő a fűrészgári és gőzmalmi irodában;

Fiatal ember, aki írásmolási képességgel bír s az üzleti szokásokban magát tovább képezni kívánja, havi megfelelő fizetéssel
Fábián József gőzmalmi és fűrészgári irodájában, illetve fűszer- és lisztüzletében **Székelyudvarhelyt.**

Magyar királyi államvasutak.

Üzletvezetőség Kolozsvárt.
34327—1909. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

III. rangú tölgyfatalepfák szállítása iránt.

A magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1910. évben szükséges 15000 db III. rangú egyéves légszáraz tölgyfatalepfák szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél megszerezhető és a magyar kir. államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségeinél megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek is, mely utóbbiak a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerzhetők.

Az általános feltételek ára 50, a különlegeseké pedig 30 fillér darabonként, melyhez posta-szállítás esetén bérmentesítésre 20 fillér is beiküldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ivenkint 1 koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok és az ivenkint 30 filléres magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlati felhívások ezen külcimmal „Ajánlat a 34327—909. számú pályázati hirdetményben kiírt III. r. tölgyfatalepfára” 1909. évi november hó 25-ik napjának déli 12 órájáig a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályának főnökéhez benyújtandók, vagy postán beküldendők.

Fentírt napon déli 12 órakor a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél az ajánlatok fel fognak bontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5 százaléknak készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1909. november hó 24-ik napjának déli 12 órájáig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján beküldendő.

Azok a felek, kik a postatárképénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatárképénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bánatpénz előlege sen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvár, 1909. évi október hó.
AZ ÜZLETVEZETŐSÉG.
(Utánnomást nem díjazunk.)

Részletfizetésre 1909. évi

modellű szerkezettel bíró új és jó gramphonok és lemezek olcsón kaphatók méltányos részletfizetési kedvezmények mellett. Karda Dénes Kossuth-u. 61. sz.

Magyar királyi államvasutak.
307839—909. sz. FIVa.

HIRDETMEYNY.

Közhírré tesszük, hogy a Budapest nyugoti pályaudvar állomáson áru- és kocsitorlódás folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra való tekintettel, kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak f. évi október hó 24-én kelt ad. 81061. sz. engedélyével, a vasuti üzletszabályzat 69. §. (3.) 2., valamint a vasuti áruforgatásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14. cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6. §. (3.) 2. pontja alapján az érvényben levő szabályzat szerinti szállítási és póthatáridőkön kívül úgy a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban f. évi október hó 27-étől kezdve visszavonásig:

a Budapest nyugoti pályaudvar állomáson fel- és kiadásra kerülő teherárakra — élő állatok, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojás küldemények kivételével — még további 5 napi időleges szállítási póthatáridő fog alkalmaztatni.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága értesíti az érdekelt szállító közönséget, hogy folyó évi október hó 27-től kezdve további intézkedésig Keresk. Miniszter Urnak folyó évi október hó 24-én ad. 81061. sz. alatt kelt engedélyével az üzletszabályzat 69. §. (7) pontja alapján az üzletszabályzatban és a díjszabásokban megállapított és már 9 órára korlátozott be és kirakási határidőt Budapest nyugoti pályaudvaron 6 nappali órára szállítja le.

Budapest, 1909. okt. hó 25.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazatik.)

2 szép butorozott szoba kiadó Bem-utca 10. szám.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Miskolcz.

31242—909. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEYNY.

A magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége a vonalai részére az 1910. és esetleg a következő 1911. és 1912. években szükséges pályafentartási faanyag szállítására ezennel pályázatot hirdet.

Az 1910. évben körülbelül az alább kitüntetett mennyiség lesz szükséges.
38 m3 erdei fenyő deszka, 174 m3 jegenye fenyő deszka, 66 m3 luc fenyő, 10 m3 tölgyfa deszka, 26 m3 vörös fenyőfa, 23 m3 szel-metszetlen jegenyefa deszka, 687 m3 faragott jegenye fenyőfa 12 m. hosszig, 505 m3 faragott jegenye fenyőfa 12 m. h. felül, 37 m3 faragott tölgyfa 4 m. hosszig 20—20 c.m. m. 94 m3 faragott tölgyfa 4 m. h. 30—30 c.m. m., 59 m3 faragott tölgyfa 4 m. hosszig 30—30 c.m. m. felül, 49 m3 faragott tölgyfa 4—7 m. h. 20—20 c.m. m., 80 m3 faragott tölgyfa 4—7 m. h. 30—30 c.m. m., 5 m3 faragott tölgyfa 4—7 m. h. 30—30 c.m. m. felül, 04 m3 faragott tölgyfa 7—9 m. h. 20—20 c.m. m., 4 m3 faragott tölgyfa 7—9 m. hosszig 30—30 c.m. m. felül, 10900 db kerítés sűrítési lécs kemény fából 1—4 m. h. 50 m.m. átm. 32500 db kerítés sűrítési lécs puha fából 1—4 m. h. 50 m.m. átm., 47 m3 metszett puhafaléc jegenyefenyőfából, 4 m3 metszett puhafaléc luc fenyőfából, 102,5 m3 keményfa kerítési oszlop tölgyfából, 34 m3 erdei fenyőfa palló, 238 m3 jegenye fenyőfa palló, 41 m3 lucfenyőfa palló, 166 m3 tölgyfa palló, 5,7 m3 vörös fenyőfa palló, 6 m3 kerítési rud puhafából, 6 m3 kerítési rud kemény fából, 79 m3 puhafa kerítési rud, 1,8 m3 puhafa rud 6 m. h. 100 m.m. átm., 6,6 puhafa rud 6—10 m. h. 100—130 m.m. átm., 3,5 m3 puhafa rud klf. 333 m3 tölgyfatalepfák, 45 m3 puha szálla jegenye fenyőből, 187000 db fedő zsindely 47 c.m. h.

Az 1910. és esetleg 1911. és 1912. évre szükséges faneműek ugyanazon év április hó közepéig szállítandók be.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az 1910. évre történő megrendelés alkalmával a tájékoztató szolgáló fenti mennyiségnél, illetőleg a méretjegyzékben felsorolt fáknál 10 százalékkal többet vagy kevesebbet rendelhessen, ugyancsak azon jogot, hogy a szál-

litási év folyamán 10 százalék erejéig pótmegrendeléseket eszközölhessen.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1909. évi november hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség I. osztályához a szállítani szándékolt anyagérték 5 százaléka-nak megfelelő bánatpénz pedig 1909. év november hó 19-én déli 12 óráig készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A pályázati feltételek és a méretjegyzék minden üzletvezetőségnél megtekinthető és a miskolczi üzletvezetőségnél díjtalanul kapható.

A szállítási feltételek, ugyancsak általános szállítási feltételek és pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek minden üzletvezetőségnél megtekinthetők és készpénzfizetés mellett az igazgatóság nyomtatványtárából megszerzhetők (Andrássy-ut 73—75.)

Miskolcz, 1909. okt. hó 19-én.

Az üzletvezetőség.

Utánnomást nem díjazatik.

Páratlan szőlőfaj!

Hogy ezt bebizonyítsam, a „Delaware” szőlőt a királyi közjegyzői hitelesítéssel ellátott eredeti fénykép felvételeket készíttetem.

A felvétel áll: 1 db 20 éves csapospó kifogástalanul dúsán termő töke, 32 fűrt, egy db négy éves szálvesszős töke, 168 fűrt és 11 db egy sorban levő 4 éves szálvesszős töke több mint 160 kifogástalan egészséges fűrt szőlőterméssel. Ezek mind ott vették fel, a hol pár méternyire töle az európai oltványokon a termés negy-öt-szöri permetezés dacára elpusztult. Így ez az év volt az, a mely bebizonyította, hogy ezen fajnak természetben permetezés nélkül semmiféle szőlőbetegség kárt nem okoz. Ezenkívül nagy előnye még, hogy oltani és alá a földet megforgatni nem kell, vesszője télen soha meg nem fagy, bora elsőrendű és rendkívül bőtermő. Ezen a néven azonban igen sok más hívtvány fajokat adnak el, azért aki a valódi bőtermő és legne-

sebb fajt akarja megszerezni, az csak a Nagy Gábor-féle

DELAWARE

vesszőt vegye. A Delaware szőlő bővebb leírását természetek királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fényképfelvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg közzé nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmú árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról és lugsültetésről is ad részletes, helyes utbaigazítást. **Nagy Gábor szőlőnagybirtokos Kőly** posta, távirada és távbeszélő állomás. Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a ..

Réthy-féle pemetefű cukorkánál

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan felét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el.